

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 17-04-2020 r.

Adam Bodnar

VII.564.46.2020.MAW

**Pan
Witold Kołodziejski
Przewodniczący Krajowej Rady
Radiofonii i Telewizji**

ePUAP

Szanowny Panie Przewodniczący,

na podstawie doniesień medialnych¹ Rzecznik powziął informację o materiałach dziennikarskich publikowanych w dniach 13, 14 i 15 kwietnia 2020 roku w ramach programu „Wiadomości” na antenie nadawcy publicznego TVP oraz TVP Info, w których zawarte zostały materiały o dziennikarzach i dziennikarkach stacji TVN, które budzą wątpliwości z punktu widzenia poszanowania ich praw. Wyemitowany materiał budzi też poważne wątpliwości etyczne pod kątem zgodności z Kartą Etyczną Mediów, opracowaną z inicjatywy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich, a podpisaną w dniu 29 marca 1995 r. m.in. przez Prezesa TVP S.A.

W materiałach przywoływano informacje dotyczące życia prywatnego dziennikarzy, sugerujące ich powiązania z władzami komunistycznymi. Wyliczono, że były sekretarz programowy TVN Milan Subotić przyznał się, że miał kontakty z wywiadem wojskowym PRL, dyrektor programowy Edward Miszczak należał do PZPR, a według doniesień mediów założyciele TVN Mariusz Walter i zmarły w 2009 roku Jan Wejchert mieli kontakty z PRL-owskimi służbami specjalnymi. Ponadto, w „Wiadomościach” stwierdzono, że Renata Pochanke, matka dziennikarki TVN Justyny Pochanke, miała być bliską współpracownicą księgowej Funduszu Obsługi Zadłużenia Zagranicznego, co następnie

---

¹ Zob. m.in. „Wiadomości” zarzucają „Faktom” nieuzasadnione ataki na Kaczyńskiego i PRL-owskie korzenie (wirtualnemedial.pl, 14.04.2020r.) <https://www.wirtualnemedial.pl/arttykul/jaroslaw-kaczynski-na-cmentarzu-w-rocznicze-katastrofy-smolenskiej-wiadomosci-zarzucaja-fakty-tvn-nieuzasadnione-ataki> [dostęp 17.04.2020r.].

zostało skomentowane: „Miliardy złotych wyprowadzone z funduszu wykorzystano na początku lat 90. do budowy części prywatnych mediów w Polsce”. Autor materiału wyemitowanego w dniu 13 kwietnia 2020 r. zasugerował też, że dziennikarze TVN24 mieli swój udział w „kreowaniu atmosfery rebelii w trakcie sejmowego puczu” (2016 r.), czy w „próbie wykreowania wizerunku Polaków jako neofaszystów” (posłużono się tutaj materiałem "Polscy neonaziści" Bertolda Kittela, Anny Sobolewskiej i Piotra Wacowskiego).

Od kilku dni „Wiadomości” TVP wprost krytykują w swoich materiałach konkurencyjną stację TVN, zarzucając jej „PRL-owskie korzenie”, „kłamliwe teorie”, czy „festiwal manipulacji w rocznicę katastrofy smoleńskiej”. Z kolei portal TVP Info opisał powstanie stacji w tekście: „Stacja TVN powstała na zlecenie służb? Jak Urban Waltera zachwalał”. Jak wskazują dziennikarze, w ostatnich miesiącach w „Wiadomościach” TVP wyemitowano kilka materiałów atakujących TVN i jej niektórych dziennikarzy. W połowie lutego skrytykowano prezenterkę TVN Kingę Rusin, którą określono jako „jedną z twarzy pseudoelity, która od lat próbuje wmówić Polakom, jak mają żyć”, a fragmenty jej wpisów odczytane zostały w sposób prześmiewczy.

Wskazane materiały publikowane były w odpowiedzi na programy stacji TVN krytykujące działania przedstawicieli władz publicznych. W związku z kontekstem emisji a także ilością podobnych materiałów emitowanych w krótkim czasie, programy TVP i TVP Info budzą wątpliwości pod kątem ich etyczności, warsztatu dziennikarskiego oraz możliwości manipulacji faktami. Personalne ataki na konkretnych dziennikarzy mogą prowadzić do naruszenia ich dóbr osobistych, nie miały także związku z omawianym w programie tematem, a zestawiane informacje o historii stacji były przekazywane w oderwaniu od tego kontekstu.

Rzecznik Praw Obywatelskich pragnie przypomnieć, że ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2019 r., poz. 361 ze zm., dalej jako: u.r.t.) powierza radiofonii i telewizji istotne społecznie zadania, związane z dostarczaniem informacji, udostępnianiem dóbr kultury i sztuki oraz upowszechnianiem edukacji obywatelskiej (art. 1 u.r.t.). Szczególną rolę odgrywają tu publiczna radiofonia i telewizja, która realizuje misję publiczną, oferując, na zasadach określonych w ustawie, całemu społeczeństwu

i poszczególnym jego częściom, zróżnicowane programy i inne usługi w zakresie informacji, publicystyki, kultury, rozrywki, edukacji i sportu, **cechujące się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu** (art. 21 ust. 1 u.r.t.). Ustawa o radiofonii i telewizji wprowadza również istotne wymogi dotyczące charakteru programów i innych usług jednostek publicznej radiofonii i telewizji (art. 21 ust. 2 u.r.t.).

Ponadto, należy pamiętać, że zadaniem dziennikarza jest służba społeczeństwu i państwu. Dziennikarz ma obowiązek działania zgodnie z etyką zawodową i zasadami współżycia społecznego, w granicach określonych przepisami prawa (art. 10 ust. 1 z dnia 26 stycznia 1984 r. – *Prawo prasowe*, Dz. U. z 2018 r., poz. 1914). Zgodnie z art. 18 ust. 1 u.r.t. audycje lub inne przekazy nie mogą propagować działań sprzecznych z prawem, z polską racją stanu oraz postaw i poglądów sprzecznych z moralnością i dobrem społecznym, w szczególności nie mogą zawierać treści nawołujących do nienawiści lub dyskryminujących ze względu na rasę, niepełnosprawność, płeć, wyznanie lub narodowość. Na gruncie wskazanej ustawy nadawca ponosi odpowiedzialność za treść emitowanego przez niego programu (art. 13 ust. 1 u.r.t.).

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), Rzecznik Praw Obywatelskich zwraca się o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, zgodnie z jej konstytucyjnymi i ustawowymi obowiązkami. Proszę uprzejmie o poinformowanie RPO o wynikach podjętych działań.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/